

روابط متقابل غذایی سفره ماهیان همزیست در خلیج فارس (آب های استان هرمزگان) با استفاده از ایزوتوپ های پایدار

علی رضا راستگو^{1*}؛ تورج ولی نسب²؛ محمدرضا میرزایی³؛ علی رضا صوفی مقدم³

¹ پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، بندرعباس

² موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران

³ مرکز تحقیقات شیلاتی آب های دور، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، چابهار

*مسئول مکاتبات: Rastgoo.alireza@yahoo.com

چکیده: با پیشرفت تکنولوژی، فعالیت های صیادی و بهره برداری انسان از قسمت های مختلف دریاها در مقیاس جهانی در حال افزایش است. بنابراین شناخت ساختار و روابط متقابل جوامع در زیستگاه ها به ویژه بین شکارچیان میانه شبکه غذایی مانند سپر ماهیان حائز اهمیت است. ذخایر این گروه از آبزیان به دلیل اثرات مستقیم و غیرمستقیم صیادی کاهش یافته اند. در کنار نقش اصلی این گروه از شکارچیان در اکوسیستم، این سوال پیش می آید که چگونه تعداد زیادی از شکارچیان در میانه زنجیره غذایی با یکدیگر همزیستی دارند. از نظر تئوری می توان بیان کرد که در مکانی که چندین گونه مشابه زیست می کنند، منابع باید در طول برخی از محورهای اکولوژیک (معمولاً مکان، زمان و یا غذا) درون اکوسیستم تقسیم بندی شده باشد، بنابراین رقابت بین گونه ها به حداقل می رسد و در نتیجه موجب همزیستی گونه ها می شود. متاسفانه وضعیت و نقش اکولوژیک و مکانیسم های همزیستی در بسیاری از این گونه ها در اکوسیستم خلیج فارس به خوبی مشخص نشده است. اطلاعات پیرامون اکولوژی تغذیه و روابط غذایی سفره ماهیان در این اکوسیستم محدود است. در مطالعه حاضر روابط غذایی بین هشت گونه از سفره ماهیان همزیست شامل *G. aglawymnura poecilura*, *mullegalf sutaboteA.*, *sutalunarg sugetsocualG*, *siveal sutabohcnyhR* و *nogyrtiverB.*، *illadnar sitabalucaM.*، *nehpes suhcanitsaP.*، *acinavaj aretponihR* در خلیج فارس (محدوده استان هرمزگان) با استفاده از ایزوتوپ های پایدار بررسی شد. در مجموع، 59 نمونه در فصل پاییز 1395 از ترکیب صید ضمنی لنج های صید میگو که از تور ترال بسترروب با چشمه تور 20 میلی متر در قسمت ساک استفاده می کنند، جمع آوری گردید. بر اساس آنالیز صورت گرفته اختلاف معنی داری بین رژیم غذایی گونه های مورد مطالعه به دست آمد. نتایج به دست آمده نشان دهنده مجزا بودن منابع غذایی برای هر گونه است که می تواند با ریخت شناسی و عادات رفتاری و تغذیه ای هر گونه در ارتباط باشد. نتایج این مطالعه می تواند اطلاعات مهمی پیرامون مدیریت شیلاتی و فعالیت های حفاظتی برای این گونه ها را فراهم کند.

کلیدواژه ها: ماهیان غضروفی، سپر ماهیان، رقابت غذایی، ایزوتوپ های پایدار، خلیج فارس